

การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี
STRATEGIC MANAGEMENT AFFECTING INTERNAL QUALITY ASSURANCE
IN GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS IN RATCHABURI PROVINCE

ฤมล สอนดี/ RUEMON SONDEE¹
นภาพรณีย ยอดสิน/ NAPAPORN YODSIN²
พิชญาภา ยืนยาว/ PITCHAYAPA YUENYAW³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน 2) ศึกษา
ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และ 3) วิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์
ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี จำนวน 267 คน ได้มาโดยการสุ่ม
แบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่
สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหา ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม
ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ เท่ากับ 0.95 และด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน เท่ากับ 0.83
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน
ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย
การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการควบคุมและประเมินผล
2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและ
รายด้าน ประกอบด้วย การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน ประกอบด้วย การควบคุมและประเมินผล (X_4)
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (X_1) การกำหนดกลยุทธ์ (X_2) และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (X_3)
เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 72.10

¹ นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

³ อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 0.93 + 0.29 (X_4) + 0.20 (X_1) + 0.16 (X_2) + 0.14 (X_3)$

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์, การประกันคุณภาพภายใน, มัธยมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of schools' strategic management; 2) identify the level of school's internal quality assurance; and 3) analyze strategic management affecting internal quality assurance in schools. The research sample, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school size, was 267 administrators and teachers of government secondary schools in Ratchaburi Province. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with IOC content validity between 0.67 and 1.00. The internal consistency reliability coefficients of the questionnaire were 0.95 for strategic management and 0.83 for internal quality assurance. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the schools' strategic management was at a high level. These aspects were as follows: strategic formulation, strategic implementation, environmental scanning, and control and evaluation.

2. Overall and in specific aspects, the schools' internal quality assurance was at a high level. These aspects were as follows: continuing development of education quality, standardization of educational institutions, and implementation of improvement plan for education management.

3. The schools' strategic management in the aspect of control and evaluation (X_4), environmental scanning (X_1), strategic formulation (X_2), and strategic implementation (X_3) together predicted the internal quality assurance in government secondary schools (Y_{tot}) at the percentage of 72.10 with statistical significance at .01. The regression equation was $\hat{Y}_{tot} = 0.93 + 0.29 (X_4) + 0.20 (X_1) + 0.16 (X_2) + 0.14 (X_3)$.

Keywords: strategic management, internal quality assurance, secondary education

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีการแข่งขันสูง และภายใต้สภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมทั้งสภาพการศึกษา ภายใต้การแข่งขันเพื่อสร้างความได้เปรียบกับคู่แข่ง ซึ่งการศึกษาไทยได้มีการปรับเปลี่ยนบริบทและโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งเกิดการปฏิรูปและพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2547: 17-18) ได้เน้นให้หน่วยงานภาครัฐมีการใช้แผนกลยุทธ์ของส่วนราชการและการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของงาน เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีแนวทางทิศทางที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของงานได้ ซึ่งแผนกลยุทธ์ดังกล่าวสามารถที่จะปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง กรมและจังหวัด และเป็นการกำหนดทิศทางหรือแนวทางการดำเนินงานในอนาคตขององค์กร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายและองค์คณะบุคคล เพื่อให้แผนสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของภารกิจและตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้นและตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แผนกลยุทธ์จะเป็นเครื่องมือและกรอบแนวทางดำเนินงานมุ่งสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, 2559: 210)

จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความมุ่งหวังให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถสูงสุดในตนเอง มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต โดยกำหนดนโยบายคือ มีการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบ ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบไปด้วยมาตรฐานและการประเมินหลักสูตรและการสอนการพัฒนาทางวิชาชีพ ยกกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการ เร่งสร้างระบบให้เป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่ง และมีประสิทธิภาพ มีความสามารถรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ และมาตรฐานได้เป็นอย่างดีเร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มี

ความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจนเป็นสถานศึกษาคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล และมีนโยบายการประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรมสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน เ่งวัดการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ปรับปรุงระบบของโรงเรียน ให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำ การมีส่วนร่วม และการประสานงาน สามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ กลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น ในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ มุ่งสร้างพลเมืองดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคมและทุพพทุฒนาการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาแล้ว และโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8, 2559: 32)

ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดขึ้นการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการตัดสินใจในการบริหารจัดการ เป็นการกำหนดการดำเนินการที่เป็นงานสำคัญที่ผู้บริหารระดับสูง ใช้เป็นแนวทางให้การบริหารนั้นมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร ซึ่งรวมไปถึงการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เป็นการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน การประเมินผล และการควบคุม การบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงเน้นการตรวจสอบและการประเมินผล โอกาส และภัยคุกคาม หรือเรียกว่าการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ขององค์กร ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังที่ สุภาพร ภิรมย์เมือง (2556: 3) กล่าวว่าการบริหารกลยุทธ์เป็นหัวใจของงานบริหารโดยผู้บริหารจะต้องวางแผนกลยุทธ์ที่ชาญฉลาด กำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างจากคนอื่นแต่เป็นความแตกต่างเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้องค์กรปฏิบัติงานได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกันกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 2) ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ 2 ปีว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องจะใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์มาบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพโดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพตามมาตรฐาน

จากนโยบายส่งเสริมประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพสถานศึกษาดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้น เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เพราะคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและ

สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 7) จากผลการประเมินการติดตามและประเมินผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8, 2559: 18) พบปัญหาตัวบ่งชี้ที่ 3 คือ ผลการศึกษาของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณภาพตามหลักสูตรอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง สำนักงานเขตพื้นที่จึงได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานและกำหนดกลยุทธ์การบริหาร ปีงบประมาณ 2559 จำนวน 4 กลยุทธ์ และเน้นกลยุทธ์ที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8, 2559: 35-36) โดยมีจุดเน้นในการบริหาร คือ โรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ และโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จะต้องได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตามและประเมินผลโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและเป็นผู้ประสานงานหลักให้โรงเรียนทำแผนพัฒนาเป็นรายโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับทั้งส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาส่งเสริมการระดมทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

จากความเป็นมาที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า สถานศึกษาหลายแห่งยังมีปัญหาในการนำกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และจากการศึกษาการจัดทำกลยุทธ์ของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 พบว่า กลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนา คือ กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสในการใช้ความสามารถเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใต้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี เพื่อให้บรรลุจุดหมายตามนโยบายต่าง ๆ และก่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ในการบริหารคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

3. เพื่อวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ Wheelen & Hunger (2015: 48) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมและประเมินผล

2. ตัวแปรตาม คือ หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 14-15) ซึ่งประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

โดยผู้วิจัยได้นำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

การบริหารเชิงกลยุทธ์

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
2. การกำหนดกลยุทธ์
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์
4. การควบคุมและประเมินผล

ตัวแปรตาม

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สมมุติฐานการวิจัย

การบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การตรวจสอบสภาพแวดล้อม การจัดทำกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการประเมินผลและการควบคุม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

คำจำกัดความตัวแปรการวิจัย

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การบริหารโรงเรียนมัธยมของรัฐในจังหวัดราชบุรี อย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำ และอาศัยการวางแผนการบริหารองค์การโดยรวมอย่างมีขั้นตอน โดยให้มีกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์การแข่งขัน เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์การ ในระยะยาวซึ่งมีกระบวนการที่ประกอบด้วย การศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การเพื่อสร้างแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับโอกาสและภัยคุกคามจากสภาพแวดล้อมภายนอก วิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งขององค์การ โดยนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ตามขั้นตอนการบริหาร เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจะประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หมายถึง กระบวนการที่โรงเรียนกำหนดขั้นตอน ในกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยการศึกษาวิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ใช้วิธีวิเคราะห์ที่เรียกว่า “SWOT analysis” เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเผยแพร่ให้บุคคลสำคัญภายในโรงเรียนได้ทราบ

1.2 การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการกำหนดทิศทางของโรงเรียน ผ่าน การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์กลยุทธ์แนวทางของนโยบาย และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจน

1.3 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการการนำกลยุทธ์ และนโยบายไปพัฒนา โดยผ่านการบริหารงานงบประมาณ และระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งใน ด้านวัฒนธรรม โครงสร้างการทำงานหรือการบริหารองค์การ

1.4 การควบคุมและประเมินผลหมายถึงกระบวนการการตรวจสอบประเมินผลกิจกรรม และผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อนำผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ต้องการ และใช้ข้อมูลจริงเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาต่อไป

2. การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ตามนโยบาย เป้าหมาย และระดับคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา โดยสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สร้างความมั่นใจและเป็น หลักประกันคุณภาพในการจัดการศึกษาต่อชุมชน ผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการกำหนดเอกลักษณ์อัตลักษณ์ ของโรงเรียน มีโครงการหรือกิจกรรมของสถานศึกษาสอดคล้องและรองรับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษาครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จของการพัฒนา กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์อ้างอิงได้ การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอก กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและผู้เรียน กำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างการบริหาร การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน การกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพ กำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การจัดเก็บข้อมูลเป็นหมวดหมู่สะดวกในการนำไปใช้ มีระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างเพียงพอ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน การตรวจสอบโครงการในแผนปฏิบัติการ การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

2.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน จัดทำหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานการรายงานโครงการ/กิจกรรม การระบุขั้นตอนของการดำเนินงาน และการรายงานปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำคู่มือและปฏิทินการวัดผลอย่างเป็นระบบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้วิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย จัดทำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้อย่างเป็นระบบ

2.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี ที่ระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดยจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณะชน

2.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง การตรวจสอบ ติดตาม และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพ การนำผลการประเมินภายในไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีการศึกษาต่อไป การรักษาสภาพผลการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาให้เป็นระบบในปีการศึกษาต่อไป และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการรักษาสภาพระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ในปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 82 คน จำนวนครู 1,564 คน รวม 1,646 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ในปีการศึกษา 2559 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2557: 179-180) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตามขนาดของโรงเรียนดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	ขนาดโรงเรียน (แห่ง)	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
ราชบุรี	ขนาดเล็ก (7)	14	164	3	31
	ขนาดกลาง (11)	21	315	4	60
	ขนาดใหญ่ (4)	17	230	3	44
	ขนาดใหญ่พิเศษ (4)	30	855	6	162
รวมทั้งสิ้น		1,646		313	

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร และนำมาจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัยโดยผ่านคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำกระทงคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถาม แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ได้กระทงคำถามการบริหารเชิงกลยุทธ์ จำนวน 22 ข้อ และกระทงคำถามการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน จำนวน 46 ข้อ แก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมา ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) ของ Cronbach (1970: 161 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2551: 156) คุณภาพด้านความเที่ยงของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.95 และคุณภาพด้านความเที่ยงของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.83 และปรับปรุงข้อกระทงคำถามในด้านการใช้ภาษา ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 313 ฉบับ ไปยังผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดราชบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบคำถามในแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ได้จำนวน 267 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.30

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย โดยผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ขอบเขตค่าเฉลี่ยตามแนวความคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แสดงว่ามีการบริหารเชิงกลยุทธ์/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	แสดงว่ามีการบริหารเชิงกลยุทธ์/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	แสดงว่ามีการบริหารเชิงกลยุทธ์/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	แสดงว่ามีการบริหารเชิงกลยุทธ์/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	แสดงว่ามีการบริหารเชิงกลยุทธ์/การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่าการกำหนดกลยุทธ์อยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.61) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.63) และการควบคุมและประเมินผล ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.66) ตามลำดับดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

(n = 267)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียน มัธยมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.08	0.63	มาก	3
2. การกำหนดกลยุทธ์	4.25	0.59	มาก	1
3. การปฏิบัติตามกลยุทธ์	4.23	0.61	มาก	2
4. การควบคุมและประเมินผล	4.05	0.66	มาก	4
รวม	4.15	0.55	มาก	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องอยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.55) และการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ในลำดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.61) ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

(n = 267)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.24	0.55	มาก	2
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.19	0.58	มาก	7
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.20	0.58	มาก	6
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	4.24	0.61	มาก	3
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.14	0.61	มาก	8
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	4.24	0.62	มาก	4
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน	4.22	0.61	มาก	5
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.62	มาก	1
รวม	4.22	0.52	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย การควบคุมและประเมินผล (X_4) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (X_1) การกำหนดกลยุทธ์ (X_2) และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (X_3) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความแปรผันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.721 ซึ่งแสดงว่าการควบคุมและประเมินผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีและสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ได้ร้อยละ 72.10 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.93 + 0.29 (X_4) + 0.20 (X_1) + 0.16 (X_2) + 0.14 (X_3)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.37 (Z_4) + 0.24 (Z_1) + 0.18 (Z_2) + 0.17 (Z_3)$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี

(n = 267)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	52.52	13.13	169.51**	.00
Residual	262	20.29	0.08		
Total	266	72.81			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	0.93		0.13	7.01**	.00
การควบคุมและประเมินผล(X ₄)	0.29	0.37	0.04	6.85**	.00
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (X ₁)	0.20	0.24	0.04	4.60**	.00
การกำหนดกลยุทธ์ (X ₂)	0.16	0.18	0.05	3.29**	.00
การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (X ₃)	0.14	0.17	0.05	3.08**	.00

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

$$R = 0.849 \quad R^2 = 0.721 \quad SEE = 0.278$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนดกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการควบคุมและประเมินผลตามลำดับ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูตระหนักถึงความสำคัญของหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นกรอบการกำหนดทิศทางการดำเนินงานภายในโรงเรียน โดยทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่าง ๆ จุดแข็งและจุดอ่อนภายในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินการที่เหมาะสม และทำให้งานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิระศักดิ์ ทูปจิว (2557: 165-166) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การกำหนดทิศทางขององค์การ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ การกำหนดกลยุทธ์ และการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ประสบการณ์และความสามารถ ตลอดจนโรงเรียนปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดอย่างชัดเจน ทำให้การบริหารกลยุทธ์ของสถานศึกษาเป็นการส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษา แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น มีความสอดคล้องกันทั้งกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 และโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด และได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก โอกาสและอุปสรรคของโรงเรียน เป็นส่วนสำคัญของโรงเรียนในการจัดการศึกษา รวมทั้งมีการบริหารงบประมาณทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดวิสัยทัศน์และร่วมกันพัฒนาจนประสบความสำเร็จ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์และมีหลักการบริหารโดยใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งโรงเรียนให้ความสำคัญด้านการกำหนดกลยุทธ์โดยมีผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียนให้เป็นรูปธรรม ก่อเกิดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนและอัตลักษณ์ของโรงเรียน และนำไปสู่การปฏิบัติตามกลยุทธ์ผ่านแผนงาน โครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้วางไว้ โดยกระบวนการดังกล่าวข้างต้นนั้นจะต้องผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกหรือการวิเคราะห์ SWOT (SWOT analysis) ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) และภัยคุกคาม (threats) เพื่อให้เห็นภาพรวมของโรงเรียนอย่างชัดเจน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของโรงเรียนนั้น และสิ่งที่ขาดไม่ได้คือการประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ เพื่อรักษา พัฒนาและควบคุมประสิทธิภาพของโรงเรียนต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของภูฏฐาภาณูจน์ พรหมประโคน (2555: 134-135) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการศึกษาพบว่าระดับการดำเนินงาน

ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และ 3) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยใช้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ประการ ซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อช่วยการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดให้สามารถแข่งขันในระดับสากลได้โดยที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับต้น ๆ เมื่อเข้าร่วมแข่งขันในเวทีโลก

3. จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรี เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การควบคุมและประเมินผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 72.10 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนมีความสำคัญและสอดคล้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างมาก ดังที่ วรางคณา ผลประเสริฐ (2554 : 9-10) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญ คือ ช่วยให้องค์การมีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างเป็นระบบ ซึ่งการกำหนดทิศทางขององค์การดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรขององค์การได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งยังช่วยให้ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบ โดยการพิจารณาถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ซึ่งทำให้เกิดความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอมรรัตน์ เกื้อทอง (2553: 78) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์

เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.689 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลและการควบคุม กับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ การบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อมกับประสิทธิผลของโรงเรียนด้านการบูรณาการ การประเมินผล และการควบคุมจะช่วยให้เห็นจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของแผนกลยุทธ์ อีกทั้งยังเป็นตัวกระตุ้นระบบการบริหารใหม่ทั่วทั้งองค์การให้เริ่มต้นการดำเนินงานใหม่ในครั้งต่อไป และยังเป็น การตรวจสอบกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานทั้งหมดขององค์การ เพื่อเปรียบเทียบ ดูว่าผลการปฏิบัติงานจริง กับผลการดำเนินงานที่ตั้งความมุ่งหวังไว้ บรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภาพร ภิรมย์เมือง (2556: 95-96) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์สูงสุด กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนด้านการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านมาตรการส่งเสริมและมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับด้านอัตลักษณ์ ของโรงเรียน โดยภาพรวมของคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการบริหาร เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม ด้านการประเมินผลการควบคุม และมีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับด้านการจัดทำกลยุทธ์ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ในเรื่องของการบริหารโรงเรียน โดยจะต้องมีความรู้ในเรื่องหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา นโยบายและการวางแผนการศึกษาการบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านธุรการ การเงินการพัสดุ อาคารสถานที่ การบริหารงานบุคคลการประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารความสัมพันธ์ชุมชนมีการกำหนดนโยบายการบริหารงานที่จะทำให้ โรงเรียนมีคุณภาพผ่านการประเมินจากทุกหน่วยงาน มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองเพื่อให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าได้ตามความสนใจ มีการกำหนดมาตรการที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่า หากโรงเรียนมีการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพก็จะเป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจให้กับครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ก็ต้องเกี่ยวข้องและใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆสู่การพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนผ่านการเชื่อมโยงของกระบวนการต่าง ๆ

ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยเฉพาะการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่มีความครอบคลุมไปในทุก ๆ ฝ่ายงานของโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยโรงเรียนมีการดำเนินการให้ผู้บริหารสถานศึกษาครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการกำหนดโครงสร้างการบริหารที่เป็นระบบชัดเจน ร่วมกันวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการศึกษา การเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามในการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สรุปปัญหาและเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยจะต้องเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนภายในโรงเรียนได้ทราบ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบถึงปัญหาและร่วมกันรักษา และพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ จากนั้นโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดกลยุทธ์ กำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานตามกลยุทธ์ผ่านแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์อย่างชัดเจน โรงเรียนดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ อีกทั้งยังต้องให้ความสำคัญกับการเสริมแรงและให้กำลังใจแก่บุคลากร เพื่อส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียนตามกลยุทธ์อย่างชัดเจน นำข้อมูลจริงมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นเพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการควบคุมและประเมินผล เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ซึ่งเป็นผลที่ชี้วัดความสำเร็จหรือปัญหาทุกด้านที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนและการควบคุมและประเมินผลยังทำให้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนว่าเป็นไปตามแผนกลยุทธ์และเป้าประสงค์ที่โรงเรียนตั้งไว้หรือไม่ โดยส่วนที่สำคัญของการควบคุมและประเมินผลนั้นคือการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมินผลการปฏิบัติงานและต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบอยู่เสมอ

1.2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยโรงเรียนต้องดำเนินการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามใน

การพัฒนางานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ร่วมกันวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการศึกษา การเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสรุปปัญหาและเรียงลำดับ ความสำคัญของปัญหาของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนต่อไป

1.3 โรงเรียนควรจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ โดยโรงเรียน จะต้องมีการจัดทำหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีการระบุขั้นตอนของการดำเนินงาน และการรายงานปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะไว้อย่างชัดเจน

1.4 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีการกำหนด การใช้งบประมาณและทรัพยากรไว้อย่างชัดเจน ในเรื่องของหลักสูตรก็ต้องมีการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรมีการกำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกไว้อย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้นอกห้องเรียน หรือเรียนรู้จากปราชญ์ชุมชน

1.5 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการจัดระบบบริหารสารสนเทศที่ดี โดยมีข้อมูลสารสนเทศ อย่างเพียงพอถูกต้องและเป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ สะดวกในการนำไปใช้และมีการกำกับติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการควบคุมและประเมินผลที่ส่งผล ต่อคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

2.2 ควรมีการศึกษาเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ซึ่งจะ นำไปสู่การพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์เพื่อไปส่งเสริม ความเป็นเลิศของสถานศึกษา

สรุป

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากทุกด้าน และการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัด ราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานการ ประกันคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านและการบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นปัจจัย ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การควบคุมและประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้

พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งได้แก่ การควบคุมและประเมินผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ สามารถทำนายนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 72.10

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- จิระศักดิ์ ทูปจิว. (2557). **การบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภูฏฐาภาณูญ พรหมประโคน. (2555). **สมรรถนะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผล ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรารคณา ผลประเสริฐ. (2554). **แนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ใน เอกสารประกอบการบรรยาย วิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล**. (หน้า 2-31). นนทบุรี: สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. (2559). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2559**. ค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.sesao8.go.th/sesao/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุภาพร ภิรมย์เมือง. (2556). **การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิมล ติรกันนท์. (2557). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ เตือนทอง. (2553). **การบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- Wheelen, T. L. & Hunger, D. J. (2015). **Strategic management and business policy** (14th ed.). The United States of America: Pearson Education.